

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

<p>Pest'a Domineca 23 nov. 5 dec.</p>	<p>Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumerantii capeta dóue tablouri pompóse.</p>	<p>Pretiuu pentru Austri'a pe jul.—dec. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe jul.—dec. unu galbeuu, pentru tablou trei sfanti.</p>	<p>Nr. 47.</p>	<p>Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 33, unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumeratiune.</p>	<p>Prenumeratiunile se potu face la tote postele. Pentru Romani'a in librari'a dloru Sococu et comp. [in Bucuresci.</p>	<p>Anulu V. 1869.</p>
---	---	---	--------------------	---	---	-------------------------------

PRINCESEI ELISABET'A,
DÓMN'A ROMANILORU.

Toti ómenii din lume posedu o vocatiune,
Ce au sê implirésca in traiulu pamentescu;
Ferice de aceia, la cari ursit'a 'mpune
O nalta vocatiune, si bine o 'mplinescu.

Princesa juna, scumpa, cu farmeci de 'ncantare,
Tu care esti alés'a alesului romanu,
Misiunea-ti e 'ntreita: frumósa, nalta, mare,
Nutresce-le aceste in iubitoriu-ti sinu!

O ginte sfasîata de secele barbare,
Cu ochii sei in lacremi te-ascépta 'n bratiulu ei;
Si gintea-i gloriósa, dar mama dulce n'are,
Oh, fii tu mama buna la toti iubittii sei!

Vedi fiii ei cei ageri, si ficele-i plapande,
Cum ti-nutrescu, pastréza, in sinulu loru amoru;
Deschide-li comór'a iubirii tale blande,
Incanta-i cu amoru-ti, si fii tu sor'a loru!

Natiunea veduvita sperédia adi prin tine,
Câ lung'a-i suspinare in fine va 'ncetá;
Alina-i dar dorerea cu vórbe, siópte line,
Iubesce-o cum fét'a-si iubesce muma sa!

Misiunile-ti sunt nalte, maretie si sublime,
Dar totusi voru fi 'ndata usióre de 'mplinitu, —
De vei iubi ferbinte intrég'a romanime,
Si déca-i fi romana eternu necontentitu!

Misiunile-ti sunt grele, dar totusi multu usióre,
Câ-ci bratie milióne te voru ajutorá;
Si dreptu insufletîre aceste cu ardóre
Nu ceru nimicu in lume decátu iubirea ta!

Iosifu Vulcanu.

PRINCIPES'A ELISABET'A, DÔMN'A ROMANILORU.

De candu avemu in mana o péna de biografu, nici odata nu simtîramu mai adancu debilitatea poteriloru nóstre, decâtu in momintele de fatia, candu avemu sê vi presintâmu viéti'a unei persóne ilustre, carea e atâtu de stimata si iubita de toti.

De câte ori seriemu despre o femeia, ne cuprinde o sfiéla stimatória; dar acuma sfiéla nóstra trece in o temere, câ-ci femei'a, despre care avemu onóre a vorbí, este o dama innalta, inzestrata de Provedintia cu o misiune sublîma; o fiintia in care se intrunescu acuma aspiratiunile cele mai sacre a milióne de Romani; este alés'a Alesului romanu, socí'a primului Domnu ereditariu la Romanii din Daci'a.

Este innalta misiunea, ce vócea poporului, vócea lui Domnedieu, a concreditu Innaltîmei Sale Carolu I, — dar in realizarea acestei misiuni august'a-i socí'a va avé, si trebuie sê aiba, asîsdere o mare parte.

Pentru aceea aplauda adi stranepotii lui Traianu maretiulu actu, prin care In. Sa Domnulu a realizatu o dorintia ardenta a tuturor Romanilor; pentru aceea privescu adi toti Romanii cu o viua interesare la alés'a Domnului Romanu.

Si toti simtiescu o bucuría, animele tuturor esunda de placeri, câ-ci — dupa multe sguduiri — nefericit'a Romanía va poté inflorí si prosperá sub sceptrulu unei dinastíe ereditarie.

Va prosperá si inflorí, câ-ci junele Domnitoriu si-a alesu o socí'a, carea escelésa atâtu prin graciele si blandeti'a sa, câtu si prin nobletí'a animei sale, si va scí dimpreuna cu augustulu seu sociu a renaltiá vechi'a splendóre gloriósa a tronului Romaniei.

Casatorí'a Domnitoriului Romanu erá o viua dorintia a Romaniloru, o necesitate politica, dar erá si o aspiratiune a animei, satisfacerea unui simtiementu de amóre si devotamentu. Ea trebuiá sê se realizeze, si câtu mai neintaríatu.

Principes'a erá deja aflata. Anim'a Domnitoriului se pronunciasé, si ratiunea nu avea nimicu de obiectatu.

In finea verei trecute dara plecà in caletoaría, si printre multele visite si audintie, in midiloculu vietii sgomotóse din Parisu, in fine factu o pausa de 24 óre.

Principes'a alésa se aflá chiar in Coloni'a. Domnitoriulu plecà in diu'a de 12 opt. acolo.

Renò cunoscinti'a, si — a patr'a dí se tienù logodn'a.

De locu in diu'a aceea mirele fericitu trimise ministrului seu presiedinte la Bucuresci urmatóri'a depesia telegrafica:

„Chiamatu prin sufragiulu natiunii romane de a presiede la destinatele ei, ingrigirea de a lucrá din tóte fortiele mele la desvoltarea si fericirea nóuei mele patrie, a devenitu singurulu si uniculu scopu alu vietiei mele.

„Candu amu primitu tronulu, care mi-fu propusu de iubirea si increderea unui poporu intregu, nu mi-amu ascunsu, câ gandirea intima, care a presidatu la aclamarea unanima a principelui strainu, a fostu acea de a vedé inte-meiandu-se in Romaní'a una dinastía statornica, care sê fia scutita de fluctuatiunile polítice la care tíer'a potea fi espusa, precum si d'a se aflá mai presusu de rivalitátile si luptele partiteloru.

„Déca despre acést'a asiu fi potutu pastrá in sufletulu meu cea mai mica indoiéla, ea ar fi disparutu inaintea manifestatiuniloru necontenitu repetíte, si ale camerelor si ale mariloru corpuri ale Statului, si ale intregéi tiere in generalu, care n'a lasatu nici odata sê tréca una ocasiune fara a-mi aduce aminte acésta aspiratiune, totu atâtu de ardenta, câtu si legitima a poporului romanu.

„Eu pururea amu tîntitu de a satisface câtu mai curendu acésta dorintia atâtu de scumpa Romaniloru, si déca mi-a fostu cu nepotintia de a o indepliní pana la asta óra, vin'a a fostu a impregiurâriloru, precum si a graveloru ocupatiuni, cari au absorbitu antâii ani ai domniei mele.

„Asta-di sum fericitu de a poté dá poporului meu garantiile de ordine si de stabilitate, pe cari le reclama pentru viitorulu séu, vestindu-ve câ eu amu indeplinitu logodn'a mea cu principés'a Elisabet'a de Wied, nascuta in 29 decembre 1843.

„Aducundu prin canalulu domniei-vóstre acestu factu la cunoscinti'a tierei, careia am consacratu esistinti'a mea intréga, antâi'a mea detoría este de a me adresá cu rugi câtra Atotu-Poterniculu, pentru ca elu sê protéga si sê binecuvinteze Romaní'a in nóu'a era ce o conduce inainte, si sê mi deie intieleptiunea si fortiele necesarie, spre a face fericirea sa. *Carolus.*“

Fíitóri'a incredintiata si suverana a României erá dara principes'a Elisabet'a de Wied.

Poetic'a vale a Rinului erá loculu resiedintiei si nacerii principesei. Castelulu de Wied, in orasielulu Neu-Wied, ce-si scalda picioarele in apele cristaline ale Rinului, in apropiarea de Coblenti'a, este resiedinti'a principiloru de Wied inca din secolulu alu siepte-spre-diecele.

Dar sê ne ocupâmu nitielu de istori'a acestei familie ilustre!

Famili'a princiară de Wied este un'a din cele mai vechie si mai insemnate familie din Germani'a. Numele familiei se trage de la principatulu Wied, si in documintele vechi se gasesce mai antâiu la anulu 1093.

In linia barbatésca se stinse cu contele Lotaru la 1243, si atuncea principatulu trecu in posesiunea lui Brun, contele Isenburg, carele casatorindu-se cu erede, luà si numele de Wied.

Acésta familia asîsdere se stinse in linia barbatésca cu Ioanu, la anulu 1462, si principatulu veni in posesiunea lui Detericu de Runc, din famili'a Leiningen-Vesterburg, barbatulu eredei ultimului conte, carele fu intemeiatorulu familiei presente.

La anulu 1698 famili'a se impartî in dóue ramure: Wied-Runc si Wied-nou. Ceea fu redicata la demnitate de principe in anulu 1791, éra ast'a inca la 1784.

Lini'a Wied-Runc se stinse, si cea mai tinera unî tóte dominiile sub numele de Wied.

In lini'a Wied (Nou,) dupa fondatoriulu ei, au urmatu Fridericu-Carolu, carele cese principatulu in 1802 fiului seu Ioanu Augustu Carolu. Acestuia urmà (1836) fiu-seu, principele Arminu, carele la 1842 se insoară cu principes'a Mari'a de Nasau. Elu mori la 5 martiu 1864. Principele erá unu barbatu de innalta eruditune, si cultivà cu predilectiune studiile filosofice, precum dovedescu scriptele sale. („Viéti'a spirituala si revelatiunea divina.“ II tom. Lipsi'a, 1859. „Unu resultatu din critic'a opului sciinti'a libertâtii a lui Kant.“ Lipsi'a 1861. Apoi „Replica si duplica din vechi'a cërta despre libertatea vointiei“, Lipsi'a 1863.)

Acestuia urmà uniculu seu fiu, principele Vilelmu (Guilomu) nascutu la 22 aug. 1845. Acest'a e fratele principesei Elisabet'a, soc'i'a Domnului Romanu.

Famili'a Wied fu suverana a supra principatului de Wied, pana 'n 1806; atuncea ea perdù suveranitatea in favórea confederatiunii Rinului, fondata de Napoleonu I. Membrii familiei inse au si pana asta-di dreptulu de a portá titlu de Altetia Serenisima.

Unita prin legature de sange cu mai multe curti suverane din Europ'a, alianti'a principelui Carolu cu acésta familia are avantagiulu de a intinde cerculu relatiuniloru de rudenia ale suveranului romanu cu alte state, fara inse a provocá inconveniente si a acitiá gelosiele ce ar fi produsu o aliantia cu o casa suverana de antâiulu ordinu.

Principii de Wied s'au distinsu totu-de-una prin valórea loru martiala, in diferitele resbele ale Germaniei, si mai alesu prin caracterulu loru cavalerescu de a aperiá dreptulu si a se constituí defensorii celoru oprimati. Apartienendu relegiunii protestante, toleranti'a religiósă li-a fostu cultulu celu mai afectiunatu. Tristi la vederea persecutiuniloru si nenorociriloru din timpulu resbeleloru de religiune din evulu mediu, si-a intolerantie, ce catolicii si protestantii profesau reciproc, dupa cum erau invingatori séu invinsi, principii de Wied au fostu totu-de-una protectorii celoru asupriti, ori care erá religiunea ce aveau. Inca de la anulu 1633 contele Fridericu de Wied, a fostu in orasiulu Neu-Wied, numai spre a servi de asilu celoru persecutati din religiune. Catolicii si protestantii, adoratorii lui Christu séu ai lui Moise, toti persecutati si-aflau aici unu adapostu securu si permanentu. Varietatea culturiloru ce esista si pana astadi in miculu orasielu Neuwied, dovedesce originea fondarei sale.

Principes'a Elisabet'a, precum dîseramu, are unu singuru frate, principele Guillaume de Wied, nascutu la 22 augustu 1845. Principele Guillaume a fostu sub tutel'a mumi sale pana la maiorenitate. Astadi, devenitu maiorenu, elu este siefulu casei princiarie de Wied.

Sê vedemu acuma aliantiele de familia, intru cari intra dinasti'a romana de Hohenzollern prin casatorf'a Domnitoriului Carolu I. cu principes'a Elisabet'a de Wied!

Mum'a principesei Elisabet'a este fic'a repausatului duce Domnitoriu de Nassau, Guillaume. Actualulu duce de Nassau, deposedatu de tronulu seu in celu din urma resbelu cu Prusi'a, este fratele seu.

Prin legaturele de sange ale mumei, mai alesu rudeniele casei de Wied cu alte curti suverane, sunt numeróse.

Principes'a Mari'a, derivandu din famili'a de Nassau, este ruda de sange cu famili'a regala din Oland'a, ca principii de Orange-Nassau. Candu ramur'a familiei regale de Oland'a s'ar stinge,

mum'a principesei Elisabet'a, ar fi chiamata sê vina la tronu.

Prin cele trei surori ale sale, principes'a Mari'a de Wied are legature de rudenia cu alte case suverane:

Antâi'a sora a sa, principes'a Teres'a, este maritata cu principele de Oldenburg, nepotulu repausatului imperatu Nicolae alu Rusiei, si are titlu de Altetia Imperiala. De aici rudeni'a familiei de Wied cu curtea Rusiei si anume cu matusi'a imperatului actualu, marea ducesa Elen'a, care afectionéza atâtu de multu pe principes'a Elisabet'a. Asta rudenia mai esista inca prin a dóu'a socia a ducelui de Nassau, Guillaume, care erá principes'a Paulin'a de Württemberg. sóra cu marea ducesa Elen'a a Rusiei. Asié in câtu rudeni'a cu curtea Rusiei este indoita.

Apoi marea ducesa Elen'a, matusi'a principesei Elisabet'a, nascuta principes'a de Württemberg, este fiic'a repausatului principe Paul de Württemberg, unchiulu regelui actualu. De aici rudeni'a cu familia regala de Württemberg.

O a dóu'a sora a mumei principesei Elisabet'a, este principes'a Sofi'a casatorita cu principele Oscar de Sveti'a, duce de Ostrogoti'a, fratele regelui actualu alu Svetiei si Norwegiei, si mostenitoriu presuntivu alu tronului.

O a trei'a sora, principes'a Elen'a, este maritata cu Georges, principele domnitoriu de Waldeck-Pyrmont.

Rudenia esista si cu Bavari'a; câ-ci regin'a Bavariei, soci'a repausatului rege Louis, erá matusia a principesei Mari'a.

Cas'a de Wied mai este inca legata si cu familia imperiala a Austriei. In adeveru, parintele principesei Mari'a erá frate cu soci'a archiducelui Carolu alu Austriei, celebrulu generalu in resbelulu cu Napoleonu I. Archiduc'a Carolu fiindu frate cu imperatulu Francisen I. alu Austriei, mum'a principesei Elisabet'a se afla astfelu véra buna cu archiducii Albrecht si Guillaume, verii imperatului actualu.

Negligêndu alte rudenie mai departate si cu alte case suverane, potemu numai mentioná, câ au sê se creeze legature de sange si mai apropiate cu Oland'a si Prusi'a, prin viitóri'a casatoria a fratelui principesei Elisabet'a. In adeveru, principele Guillaume este deja logoditu cu principes'a Mari'a de Oland'a, nepót'a regelui Olandei, si nepóta in acela-si timpu, despre muma, a regelui Prusiei.

Asié dar vedemu, câ prin casatori'a sa, suveranulu romanu se mai inrudesce, séu mai adauge rudeni'a cu curtile din Olandi'a, Rusi'a,

Prusi'a, Württemberg, Nassau, Bavari'a, Austri'a si Sveti'a.

La cele díse pana acuma, numai pucine mai avemu sê adaugemu inca.

Vomu insemná dara numai ceea ce dvóstre sciti deja, câ cumuni'a miriloru princieri s'a tînutu in castelulu de Neu-Wied in $\frac{3}{15}$ noemvre. La acestu actu serbatorescu mai tóte poterile au fostu represintate prin tramisi extraordinari.

A dóu'a dí jun'a parechia a plecatu la Cobleni'a, pentru visitarea reginei Prusiei, — éra de acolo a pornitu prin Vien'a si Pest'a catra Bucuresci.

Nu convine in angustulu cadru alu unei biografíe sê descriemu aci receptiunile facute mirelui si miresei Romaniei in tóte locurile unde numai se afla Romani.

Caletori'a Loru pe pamentulu Romaniei libere, pana la Bucuresci, a fostu caletori'a eroului, carele se 'ntórce victoriosu in patri'a sa.

Despre acést'a, precum si despre primirea cea grandiósa facuta la Bucuresci publicâmu mai la vale reporturi speciale.

Insemnámu aci numai atât'a, câ diu'a intrârii Loru in Bucuresci va formá o epoca in istori'a Romaniei.

Fía, ca acésta epoca sê se numéscá de catra posteritate cea mai frumósa, si mai gloriósa, in istori'a Romaniloru!

Si acuma amu poté sê depunemu condeiulu din man'a nóstra; dar o simtîre de care se agita anim'a nóstra in momentul presinte, ne îndémna sê mai dîcemu câte-va cuvinte.

Vomu esplicá in aceste câte-va cuvinte si caus'a, pentru care amu insîratu in decursulu acestei biografíe asié pucine date din viéti'a propria a junei principese, si ne-amu ocupatu mai multu de geneologí'a ilustrei sale familie.

Dar ce sê scríi despre o flóre, carea abié a inceputu sê imbobocéscá? Ce sê dîci despre o stea, care abié s'a ivitu pe bolt'a ceriului? Ce biografía sê faci unei fíntie, carea in viéti'a publica n'a avutu inca nici unu rolu?

Jun'a suverana a Romaniei are numai víictoriu. Biografulu numai de acuma inainte va fi in positiunea d'a-i face o descriere a vietii sale. Cele petrecute pan'acuma, pana la actulu cununiei, se tienu numai de domeniulu vietii private.

Si noi suntemu convinsi, câ biografulu víictoriu va fi fericitu a insemná in biografía In-naltimii Sale multe fapte frumóse si glorióse,

Principes'a Elisabet'a, Dómn'a Romaniloru.

cari tóte voru tinde la innaltierea tronului Romaniei, — si cari tóte voru concurge la recastigarea strabunei mariri a natiunii romane.

La convingerea acésta ne autorisédia cunoscut'a amabilitate si bunetate de anima a juinei principese; ne autorisédia eminentele sale calitáti intelectuale; si in fine mai multu decátu tóte ne indémna impregiurarea, cá alés'a principelui Carolu, nu póte posede alte dorintie si aspiratiuni, decátu ale augustului seu consorte.

Si principele Carolu, candu a pasítu pentru prima-óra pe pamentulu Romaniei, a rostitu mai antáiu aceste cuvinte: „Eu sum Romanu!“

Si elu e Romanu! . . .

Soc'fa principelui romanu, nu póte fi dara si ea decátu numai — Romana.

Numai astfelu principele Carolu va poté impliní innalt'a sa misiune; numai astfelu va poté innaltia splendóra tronului, la care l'a chiamatu increderea unei natiuni.

Despre fabule in genere

si

in specialu despre Cichindealu.

(Urmare.)

Séu câ celu:

„Cu trei femei barbatu
De reulu loru s'a spênzuratu,
Si de atunci in acea tíera,
Cu trei mai nimeni nu se însóra.

Séu câ:

Déca ar fi si in lumea mare
Vediuta urm'a la talhari,
Atunci, me joru, fara mustrare,
Câ s'ar vedé si in curti mari.

Séu câ:

Cine-i tare si mare,
Dar minte nu pré are,
Nu-i bine, câtu de bunu la anima sê fia!

Séu câ judecat'a otaresce lupiloru:

De óie o pelcica
Si nici unu peru mai multu, nimica;

Séu câ:

Domnedieu sê ne ferésca
De judecat'a magarésca.

E de mirare! Dar asié fu! Negruzzi fu esilat, ér fabul'a, apologulu lui Donici si Gr. Alesandrescu le cetì judecatorulu si slujbasiulu si, cine scie, de nu si insu-si Domnitoriulu!

„Apoi candu in elegia, destulu nu potu sê vorbescu,
Si s'aretu fara sfiéla tóte câte socotescu,
Vre-unu dobitocu indata vine inaintea mea,
Si-mi ridica cu lesnire sarcin'a veri câtu de grea.
Lupii, ursii, mi-facu slujba, leii chiar mi se supunu,
Adeveruri d'unu pretiu mare, candu le poruncescu,
ei spunu.

Socotescu cá potemu díce, fara sê ne indoimu,
Cê e pré bunu pentru fabuli véculu in care traimu!

Versurile aceste ale Dlui G. A completa totu ceea ce potemu díce despre importantia fabulei la Romani din timpulu din urma. Pe candu censur'a cu plumbulu ei multicoloru vergá spatele autoriloru séu chiar i chiamá la tribunaluri, „sê dé cuventu.“

„Sê spuna in buna proza — (vai! proza cu zagalafce sinuruita si scripisita si buna e cu nepotintia). . . „Sê spuna in buna proza, de ce umbla dupa véntu?

Sê le díca judecat'a:

„Fiindu c'am aflatu câ scrii,
Fiindu-câ vorbesci cu norii, si pui slove pe hartii,
Ada versurile tale, avemu pofta sê cetimu
Si de n'ai atinsu pre nime, noi osand'a-ti marginimu!

Pe candu censur'a facea d'asemene pacoste elegiaciloru nostri de tóta man'a, aceea-si censura, candu poetulu Alesandrescu strigá câ:

„Ur'a ne'mpacata. . .

Si-a reversatu veninulu, a vrutu sê-si resplatésca
Si fabulile mele spre reu sê talcuiésca“,

a dísu:

Câ lupii, ursii, leii vorbescu de stapanire. . .

Acea-si censura, dícemu, vine sê apere pre fabulistu:

„Elu apera in lume, le spune c'au gresiéla. . .“

Acésta curiósa favóre a censurei pentru fabulistii nostri, facù pre D. Gr. Alesandrescu sê díca regretatului nostru Donici, câ déca censur'a nu ti-ar fi datu pace:

„La atâtea dobitóce sufletu óre ai fi datu?
Ai fi dísu cu indrasnéla de unu vulpoiu judecatoriu,
Câ lu-vedi câte odata cu pufu albu pe botisioru,
Câ in cumpen'a dreptátii casiulu elu l'a cumpenitu,
Pana ce prigonitorii cu nimicu s'au pomenitu?

Ast-felu nu e ironia in gur'a fabulistului munteanu, candu cu spiritu multiumesce acestei censure:

Multiumescu asta-data si stapanirii nóstre,
Care nu vru s'asculte la vorbe asié próste.
Alt-felu de nu, mi-e téma câ 'n locu de multumire,
M'ar fi facutu prietenu cu vre-o monastire,
Unde spelandu-mi vin'a prin postu si nemancare,
Mergemu in raiu d'a dreptulu si fara cercetare.

(Epistol'a catra Maioru Voinescu II.)

Nimene nu ni demustrà mai bine marea potere a fabulei decâtu Socratu. In adeveru, Platon ni-lu aréta la câte-va óre nainte de a bé cicut'a, facendu-si cea mai placuta ocupatiune din versificatiunea de fabule esopiene. Marele dascalu ale nemorii sufletului, se pare câ recunoscù ast-felu, ce arma potinte au neglegiatu, neintrebuindu fabul'a in propagarea sublimeloru sale adeveruri. . . .

IX.

Léganulu apologului e Orientulu, prim'a tierina ce calcà omulu si primulu ceriu sub care coróne lucira pe frunte de despotu. *Bidpai* este celu mai vechiu apologistu din Asi'a.

In Europ'a apologulu venì cu Esiodu mai antâiu si apoi cu Bibli'a evreésca.

Architon si Stesichoru (16-le seclu) au fostu inse dupa noi, adeveratii direpti parinti ai fabulei in Europ'a.

Esopu (550 Frigia) este éراسi adeveratulu perfectionatoriu a si continuatoriu fabuleloru lui *Bidpai*.

Fedru apoi este celu care dadù fabulei farmeculu vesificatiunii si de multe ori caracterulu gravu si mesuratu alu Romanului. Fedru este catra Esopu, ceea ce fu Virgile catra Omeru.

Lasâmu de a vorbí de Avinius, Aptonius, Gabrius séu Babrius etc., spre a ne reintórce la fabul'a romana.

Celu d'antâiu pasu mai marcatu alu alegoriei, alu metaforei, alu parolei catra apologu, in literele romane, nu-lu aflâmu decâtu cu finea seclului trecutu si inceputulu celui de facia. In cei dupa urma cronicari, de la Neculcea la Beldimanu, sub domnfile fanariote, aflâmu prestate ca o suma de adfabulatiuni, de si tóte nedemne de preceptele moralei, dar demne de catechismulu omului decadiutu in cea dupa urma prostratiune.

Capulu plecatu nu-lu taie sabi'a, dîceau individii cari nu mai meritau sê-lu póрте pe umere!

Mielulu blandu suge la dóue oi, dîceau cei ce sugeau tiér'a si domni'a, cei ce faceau cruce cu Rusii si salamalekime cu Turcii.

Man'a ce n'o poti muscá, linge-o. . . . Si au linsu, in adeveru man'a gadiloru tierei loru, in locu de a o muscá si apoi a sci sê móra!

O! Departe, departe de noi amintiri a timpu de ingenuchiare si de doliu!

Primele incercâri de fabule mai demne se reporta catra anii 1800:

Ideile si miscarea elena incepea a ferbe. June lire romane incepeau a innodá córde romane. Dar Domnii straini apesau inca tiér'a; inca poetulu n'a venitu sê strige:

Frati, uniti nu ca tâlhari,
Ci ca Romani, ómeni mari,
Aideti sê ne sfatuimu
Ce-aru trebui, cum sê fimu!*)

Aidi Romane, aidi voinice
Lasa ripe, vâi, colnice,
Aidi mosnénu de vîtejia
Lenea nu ti-e data tie.**)

In lips'a acestoru apeluri france, desfideri nationale aruncate strainului apesatoriu, pe candu ór'a inca nu sunase, Cichindealu compune primele sale fabule, 1814, in Transilvani'a, acelu focariu santu alu simtîrilor Romane, acelu pamentu dospitu cu sangele Romanului sateanu, mortu pentru libertate si egalitate!

Fabul'a carea in Ardealu, primului ei interpretatore, Cichindealu mai susu numitu, nu servì, cum vomu vedé, decâtu de tema, de pretestu, pentru digresiuni morale si nationale, trecù, fara multa prefacere, decâtu dóra in limba, sub penile DD. Seulescu si G. Asachi etc. si se oprì la culmea sa, sub pincelulu DD. Don'ci si Gr. Alesandrescu.

Bassarabi'a, ingenunchiata in durere si in strainare se cercà si ea:

Affectus proprios in fabellas transtulit,

cercà si ea a-si suspiná in fabulele pasurile sale, canteulu de mórte alu Lebedei. Poetulu Sarbu, unu sufletu in care colcaia sange Romanu, imprimà fabulele sale la Chisinau in 1853. Ele sunt lacrimile apesatului, de si in privirea literaria sunt pré in urm'a literiloru romane de la dat'a imprimarei.

V. A. Urechia.

(Va urmá.)

*) Rugatiunea de Vacarescu in 1821.

**) Cant. Rom. 1821 Vac.

SALONU.

„Fidantiat'a Imperatului.“

Acest'a e titlulu piesei dlui V. A. Urechia, ce s'a jocat cu ocaziunea represintatiunii de gala, data in onórea sosirii Domnitoriului si Domnítoriei Romaniloru la Bucuresci in ¹²/₂₁ noemvre. Reproducemu, din acésta piesa dupa „Adunarea Natiunala“ finea scenei prime din actulu antáiu.

(Teatrulu represinta unu satu, piatia de biserica pe malulu Dunarei, — poporulu ese din biserica la redicarea cortinei.)

Onufrie. Apoi ómeni buni, amu unu gandu. . . De candu Ddieu ni-a datu imperatu, asié câ e bine de noi? Asié câ dusmanii nu ne mai incalca, nu mai dau pe la Turnulu lui Severu si Tatarii nu ne mai ardu ogórele? Asié câ noi ne scimu de republica si de ale nóstre? si avemu dreptate si aflâmu ocrotire si indurare? . . .

Corulu de barbati. Asié, asié.

C. de femei. Bine graesce.

Iftime. Tacere ómeni buni!

Onufrie. Apoi, ómeni buni, imperatulu e omu. . .

1-a femeia. Ha! ha! . . ce pâra vechia! . .

Iftime. N'o sê taceti voi?

Onufrie (femeii). Prostulu judeca vorb'a omului, dupa mesur'a prostiei lui. (barbatiloru) Bunu e imperatulu, sê-i deie Ddieu ani multi, câ va sci pana in capetu deosebi neghin'a de grâu, pre dusmani de prieteni, pre pamenteni de straini, numai mosiu Iftime, „Omulu ca ierb'a, cum dîce mosiu Popa, dîlele lui ca flórea campului.“

Corulu. Adevératu.

Onufrie. Asié gandescu eu cu mintea mea cea prósta, câ déca imperatulu are 30 de ani, ar face bine sê-si caute o dómna, ca sê nu remana odata, peste multi ani, tiér'a éra fara imperatia. . .

Femeile. Adevératu.

Barbatii. Adevératu graesce carturariulu.

Femeile. Da, sê se însóre. . .

Fetele. Óre pre cine va luá? . .

Mosiu Iftime. Ba bine câ dintre voi! . . . Smeulu din poyeste nu póte luá decátu féta de smeul!

Onufrie. Dreptu graesci, mosiu Iftime. . . Numai sê deie Ddieu gandu de insuratória M. Sale Domnitoriului nostru.

M. Iftime. Sê dé Ddieu cugetu de insuratória M. Sale. . . Câ insuratóri'a Domnului bunu, este proptéla nóua pusa casei poporului, este intarirea viitoriului aceiui poporu.

Barbatii. Sê-i deie Ddieu cugetu de insuratória!

Fetele. Sê ia mirésa frumósa.

1-a femeia. Féta cu cornulu de prescure.

2-a femeia. Sê tiena tiér'a cu bine, belsiugu si dragoste.

1-a femeia. Mama care sê deie semintia de domni viteji!

Onufrie. Mirésa dupa anim'a lui. . .

M. Iftime. Asié, mirésa dupa anim'a lui, câ mirés'a dupa anim'a omului, bogata ori seraca, mare ori mica, aceea umple cas'a de dragoste si dragostea din

cas'a imperatului este dragostea dintre poporu si Dni, si candu e plina de fapte de anima cas'a imperatului, curge fapta buna peste capulu poporului, cum se prelinge mierea pe buzele cupei ce o cuprinde. . .

Barbatii. Margaritaru e vorb'a lui. . .

Onufrie (a parte) Acum e vremea — (repede ia câte o ramura verde si o dâ fia-caruia) Haide, câte o ramura fia-caruia si, dupa betranulu obiceiui, s'o aruncâmu in dalb'a nóstra Dunare, sê facemu punte de dragoste intre ursit'a si iubitulu nostru imperatu. . .

Femeile. Farmece?

M. Iftime. Farmeci? Nu! A legá timpulu de facia cu trecutulu, a spune cugetarea nóstra in limb'a strabuniloru, nu este a face farmece, ci a traí ca neamu romanescu, este a face acoperementu pe temelia, éra nu casa pe nisipu.

Onufrie. Asié este! Sê traiésca tradani'a némului, câ tradani'a némului este temeli'a victorului. . . Ómeni buni la tiermu! . . Cu ramur'a la drépta, cu iubirea in sufletu. . .

I m n u.

O, Dómne pré maritu,
Protege-a nóstra tiéra
Si Domnulu ei iubitul!
Fâ viéti'a lui intréga,
Ca dí de prima-véra,
Campu veselu si 'nfloritu!

O, Dómne 'ntreitu santu
Spre tronulu nostru cauta
Si spre alu seu pamentu!
Da-i pace, fericire,
Campiei rourata
De spice dá-i vestmentu!

O, Dómne 'nduratoriul,
Pre Dómn'a tu protege
Cu santulu teu amoru!
Dâ-i viétia si potere,
C'a tierei plagi sê lege
Cu bunulu Domnitoriul!

(Rostindu ultim'a strofa se apropia de tiermu spre a aruncá ramurile:)

M. Iftime. La tiermu! s'aruncâmu. . .

Poporulu. S'aruncâmu!

1-Barbatu. Incepe Carturariule!

Onufrie. Ramuri verde, verde ramuri,

Ravasiu duceti voi la némuri,

Preste mari si preste munti,

Preste apa fara punti,

Si-aretati cum verde sunt

Romanii p'acestu pamentu! (arunca ram.)

M. Iftime. Spuneti voi némuriloru,

Câ din nému nemuritoriu,

Au Romanii imperatu,

June, mandru, laudatu. (arunca ram.)

1-a femeia. Ramuri verde, verde ramuri!

De-ti aflá voi pe la némuri,

Féta mandra de 'mperatu,
Vrednica la noi de statu,
Faceti punte in florita
Pana-'n tiér'a mea iubita,
Faceti punte sub picioére,
Prindetí flóre langa flóre,
Si-o aduceti desmerdata
De-a sa mama, de-alu seu tata! (arunca ramur'a.)

1-a féta. Sê zimbésca dulce doru
La iubitulu Domnitoriu,
L'alu ei june sotioru. . .

2-a femeia. Si sê fia mangaiere,
La celu ce geme 'n durere,
Si sê fia balsamu dulce
La totu celu ce pasuri duce!

Vidra. Ramuri verde de rachita,
Aflati Domnului ursita,
Sotíora multu iubita,
Flóre mandra la domnia,
Isvoru scumpu de barbatia,
Isvoru dragu de voinicia,
Pentru Domnu sótia sê fia,
Popolulu mama s'o scia.

1 Barbatu. Si sê fia d'ocrotire
La ori-ce nenorocire!

Onufrei. Si sê fia lucrátoria
La a tierei naintare,
Si cu fiii sei, odata;
Sê re'nsgehege tiéra tóta,
Romanimea laudata!

(Poporulu arunca ultimele ramuri. Ceriulu se rosieste — fulgere. — Valurile se agita. — Apare Geniulu Tierei. Poporulu se prostorne).

Geniulu. Rug'a vóstra-i ascultata:
De Domnu mare e o féta
Dulce, blanda, invetiata,
Cu simtîri bune 'ndiestrata:
E ursit'a Domnului
Domnului Romanului! (dispare.)

Femeile. Ce minune!

Barbatii. Naluca!

M. Iftime. La biserica copii! Sê ne rugâmu lui Ddiu sê povetiuésca anim'a imperatorelui nostru Ioni-tiu, la alegerea miresei sale, dupa glasulu tierei!

Toti. La biserica! la biserica!

V. A. Urechia.

Scrisori de la Bucuresci.

— 15/27 noemvre. —

Onorate amice si frate!

Foile publice, si anuciurile guvernamentale v'au adusu deja scirea de serbatorile ce se preparau aci pentru receptiunea M. S. Domnitorului si Domnitóriei Romaniloru.

Programulu, ce ati publicatu in diuariulu „Famili'a“, a fostu esecutatu intocmai, si deliciós'a dí de 12 noemvre, in care a intratu principele Carolu I in Bucuresci, a permis ca mîile de spectatori, cari siodeau gramaditi pe la tóte localitátile situate in parcursulu ecremonialului, sê ascepte intocmai ca in lun'a lui augustu sosirea Domnului si a Dómei.

Serbarca s'a terminatu cu represintatiunea de gala, data la teatru, — si nici odata frumosulu nostru tea-

tru nu fusese adornatu cu mai multu gustu si cu mai mare pompa, decátu intr'acea séra.

Nimene nu-si aduce a minte sê fi vediutu la teatru natiunalu unu publicu mai numerosu, mai bine alesu, si o piesa, care sê intre mai bine in situatiunea pentru care fusese data.

Biletele pentru logia si pentru stale ajunsera ca cupónele de banca; de si fusera vindute la cassa câte 4½ galbeni o logia, totusi am vediutu o persóna, care oferia diece galbeni, ca sê aiba o logia ori, unde ar fi.

Comitetulu luase mesur'a d'a se vinde locurile, ér nu d'a se dá gratis, — nu atátu spre a acoperi enormele spese, ce se facuse pentru acésta represintatiune, — câtu ca o mesura mai practica spre a scapá din incurcatur'a, in care l'ar fi pusu d'a face invitatiuni unui public atátu de numerosu, intr'o sala, care — de si mare pentru represintatiunile ordinare, dar — e fórte neincapetória pentru asemenea circumstantia.

Sal'a teatrului érá decorata chiar de la intrare cu arbori verdi, cu flori, cu panglice tricolóre, si cu initialele augustiloru casatoriti.

La optu óre ficu ML. Domnulu si Dómn'a sosira intovarasíti de adjutante, de maresialu, si alte persóne, si fura primiti la scar'a d'afara de comitetulu teatreloru, si indata ce fura introdusi in sala, in logi'a din midilocu, acea de parada, fura salutati de music'a orsiestrului si de Imnulu natiunalu intonatu de tóta trup'a romana.

Incepú apoi pies'a, despre care ve voiu face o descriptiune detaliata cu o ocaziune viitória, si déca aplauzele nu continuara neintreruptu. caus'a érá pentru respectulu unei represintatiuni de o asemenea natura.

Dupa linea primului actu, dlu Urechia, autoriulu piesei, fu chiamatu in logi'a princiaría, caruia ML. binevoira a-i face mai multe complimente.

Mane se va repetí acel'a-si spectacolu, dimpreuna si cu ingeniós'a comedia „Od'a la Elis'a“, care repetata acum câte-va díle avú unu succesu indoitu de acelu de anu. Pucine comedie originale se sustienu cu unu succesu crescéndu ca „Od'a la Elis'a.“

C. S. Stancescu.

Curieriulu modei.

Pest'a 2 dec. Noutatea cea mai importanta, relativu la moda e, cá vestmintele din acestu sesonu, sunt multu mai gustuóse si mai frumoése; decátu cele de pana acuma.

Vestmintele de baluri si serate tóte se facu mai alesu din metasa, de diferite colori, asié, ca spacelulu naltu sê fia provediutu cu flusturatoriulu si taiatu; cód'a, care de unu timpu a fostu esilata, éra a apucutu la domnia, adi éra e dominanta. Participandu si noi, díle trecute, la o serata impreunata cu jocu, ni-a atrasu atentiunea deosebitu dóue vestminte moderne. — Ne luâmu voia a descrie acele vestminte, implinindu prin asta o detorintia placuta fatia cu on nóstre cetitórie.

Primulu vestmentu érá gatitu din metasa grea, de colórea ros'a. De nainte érá scurtu incátu se potea zari virfulu mientieloru pitióre, — ér dinapoi se gatá intr'o códa lunga. Decoratiunile rochiei de desubtu, erau trei síre de incetítire late; ér naltulu si taiatulu spacelu érá decoratu cu doi flusturatori, éra manecile ni se pareau pré scurte. Rochi'a de a supra érá gatita din Chambery-gace albu, care din dreptu se intindea proporciunatu cu cód'a rochiei de desubtu, éra de nainte érá sufalcata de dóue parti in form'a catrintiei.

Spacelulu inaltu erá taiatu, ér camesi'a spacelului decorata cu o rosa neimbobocita. Manecile scurte si large erau infrumsetiate cu dintele albe, ér brancile erau góle. — Frisur'a cu vucle si intre ele cu flori, íntregiau toalet'a.

Alu doile vestmentu erá gatitu din metasa alba; rochi'a de desuptu erá infrumsetiata cu pufuri de tull albu, ér tunic'a din metasa verde, cu vergi negre de catifea, ce decorau multu acestu vestmentu. Rochi'a de a supra asemene erá cu códa lunga, si infrumsetiata cu íncetítúre de dintele. Spacelulu erá taiatu ér camesi'a erá gatita din dintele late.

Voru fi multu portate in acestu sesonu vestimintele de metasa cu colóre stralucitória, de colórea cucurbeului si materiile cu colori vargate.

Ni-a placutu de unu vestmentu gatitu din materia íntunecósa rosia, cu tunica si pe din josu cu câte-va síre de íncetítúre.

Paris 1 dec. Sê aruncâmu o privire peste espositiunile pravalieloru. Ah! damele au diverse capricie — prin úrmare si mod'a e fórte diferita. — Ne simtîmu pré debili, de a ve poté descrie tóte imbracamintele dameloru. — Amu avé sê scriemu o carte íntreaga, singuru numai despre vestminte, palarie, paletóne si câte si mai câte objecte, ce íntregescu toalet'a loru. — Ne vomu margini a aminti numai unele mai ínsenate.

De nu ne ínsiela esperinti'a, cutezâmu a díce, cá creatóriele modei au íncetatu de a mai decorá vestimintele cu atâte infrumsetiári, si se paru a portá vestminte câtu mai simple. Numerulu síreloru de íncetítúre a scadiutu. Infrumsetiáriile nu se pré facu, decâtu din catifea, ínce câtu mai pucine si netede.

Manacile se pórtá mai multu scurte pana la cóte, nici strimte nici large, si se decoréza cu íncetítúre de dintele, séu se pórtá fara decoratiuni. Frisur'a de peru ínce a suferitu mari stramutári. — Perulu se pórtá ínce chice mari, si asié zacu pe capu ínce diferite frisure.

Palariile, contra frígului, nu mai au de cugetu a cresce. Sunt provédiute cu veluri mari si lungi care se anina si pe langa grumadi.

Vestimintele de strada sunt de materie calduróse si de colóre închisa.

Cu ocasiunea cea mai de aprópe vomu aminti despre vestimintele, ce se gátescu pentru Carnevalu.

Pana la revedere!

CE E NOU?

* * (*Mihaiu Eroulu in batali'a de la Calugáreni.*) Acest'a e titlulu pomposului tablou natiunálu, care se dá ca premiú pe acestu semestru prenumerantiloru „Familiei.“ Tabloulu ni ínfatísíedía pe marele erou ínce midiloculu acelei batalie teribile si glorióse, ínce siese-spre-diece mii de Romani au batutu pe dóue sute de mii de turci. Penelulu artistului a eternisatu ínce acestu tablou momentul, ínce care Mihaiu Eroulu vru sê stínga víeti'a lui Sinan pasi'a. Atátu compositiunea, gruparea persóneloru, câtu si esecutarea, ni atestéza de unu penelu artisticu. Íntregulu opu ni ascita admiratiunea, si póte sê decoreze cu demnitate ori ce salonu stralucitu, — si suntemu convinsi, cá dintre tóte tablourile nóstre de pan'acuma nici unulu nu si-a eluptatu placerea publicului ínce mesura atátu de mare, cum si-va

eluptá acest'a. Tabloulu, despre care vorbiramu acuma, s'a terminatu ínce dílele trecute, si espedarea se va íncepe ínce septeman'a víitória. Prenumerantii nostri lupotu procurá cu 80 cr.

* * (*Consiliulu judetianu de Oltu, ínce Romani'a.*) anímatu de cele mai calduróse simtieminte si ínnaltu respectu pentru tronu si dinastia, a votatu cumperarea unui locu, pe care sê se ínfíntieze piatia publica sub numire de „Elisabet'a-Dómn'a“, o fantana cu gradina si o statua marétia.

* * (*Diet'a Ungariet.*) Ínce síedinti'a din 25 noemvre dlu ministru de ínterne a respunsu la ínterpelatiunea dlu Alesandru Romanu ínce caus'a celebra a Tofaleniloru. Dlu ministru a dísu ínce altele, cá esposesiunatii nu sunt 300, ci 120. Dintre cele 26 de familie, díse ministrulu, trei s'au ímpaciuitu, trei au capetatu de nou ínce arenda fondurile avute, trei s'au mutatu ínce alte sate vecine, asié dara numai síepte-spre-diece au iesítu din satu, unde preste dí petrecu ínce colibe de scandure, éra peste nópte se rentorcu cea mai mare parte la locuintiele loru; ei nu voiescu a se miscá nici decâtu dínce dínce satului, pana ce doi individi, unu soldatu licentiatu si altulu veteranu, tramisi la Majestatea Sa, nu se voru rentórce din misiunea loru. Dlu ministru mai adause, cá ínce 1 noemvre unu anumitu individu a ímpartítu ínce Tofaleni 200 de Napoleon d'or-i; cu acésta ocasiune individulu dínce cestiune i facú atenti, sê bage bine de séma, cá unu guvernulu strainu li dá acestu ajutoriu, — dupa ce ínce guvernulu magiaru are cunoscentia sigura, cá acésta afirmatiune este cu totul nebasata, si cá dínce caus'a reporturiloru subsistinte, unu guvernulu strainu nu póte sê face acésta, guvernulu si-a tíenutu de detoríntia a ordíná cercetare. Deci — ínceheia ministrulu — considerandu numai chier si unic'a ímpartíre de bani, nu potemu sê numimu ínce acestu momentu starea loru de desperata, si guvernulu crede a fi cu atátu mai pucinu necesariu de a li dá unu ajutoriu materialu, cu câtu — índata ce voru veni la mínte, ei potu sê-si recapete ínce arenda la ori ce momentu, cu conditiuni ecuitabile, fondurile ce le-a avutu pan'acuma. Apoi dlu ministru de justitia respunse si dínsulu, cá Aporu se declará a fi gata de a concede amenarea esecutiunii, si de a lasá gratis pe esposesiunati ínce posesiunile loru pana la primavéra. Dlu Romanu síndu ímpedecatu prin o bóla repentina a veni la acésta síedintia, nu potú sê face observatiunile sale la respunsurile ministeriale, si camer'a luá spre sciíntia respunsurile, nelasandu pe dlu Babesiu sê vorbésca.

* * (*Stipendie de la Aradu.*) Dírectiunea Asociatiunii natiunale dínce Aradu a votatu stipendie úrmatoriloru juni Romani: Traianu Samboteanu politechnicu ínce Viena 300 fl., Ionu Popu jur. 120 fl., Petru Mihailovicu jur. 120 fl., Mihaiu Veliciu stud. gimn. 80 fl., Constantinu Gligorescu stud. gimn. 80 fl., Alesandru Petrovicu stud. gimn. 80 fl., Ionu Martinescu stud. gimn. 60 fl., Georgiu Leuc'a stud. gimn. 60 fl. v. a.

* * (*Despre Barbara Ubryk.*) díuriile nu mai scriu nimica. Acésta causa s'a suprimatu, ínceocmai precum se sperá la ínceputu. Acuma cetimu, cá tribunalulu a decisu sistarea investigatiuniloru, dínce — lipsa de probe.

* * (*Rescol'a dínce Dalmati'a.*) nu este numai o misecare nensemnata, precum se dícea la ínceputu. Situatíunea devine dínce dínce dínce dínce mai seriósa. Scirile mai nóue spunu, cá ínce septeman'a dínce úrma ínsurgentii au eluptatu o íncevingare stralucita. Se díce, cá dínce caus'a tem-

pastății armată austro-magiara va suspende operațiunile sale militare, până la — primăveră viitoră.

* * (*Unu donu originalu.*) Posesorii din Galici'a au donatu deputatului Rogawsky o tîenătorie de tutunu, carea conține o suta de „regalie“ din cele mai fine, și fîa-care țigara eră invelita în o banca de diece florini.

* * (*Corpurile legiuitorie ale Romaniiei*) s'au deschisu în ¹⁵/₂₇ noemvre cu o pompa mare. Curtea de casatiune a ocupatu autăi'a tribuna din stang'a tronului, langa cea diplomatica; curtea de compturi a două tribuna, erasi în stang'a tronului; curțile, tribunalele, și autoritățile administrative și comunale au asistatu în tribun'a oficiala în fati'a tronului; senatorii au siediutu pe bancile prime ale Adunarii, în drépt'a tronului și centrulu. La pornirea cortegiului domnescu de la palatu s'a datu o suta și una loviture de tunu. Domnitoriulu a luat u locu pe estrad'a presiedintiei Adunării, — Dómn'a a ocupatu locu în tribun'a din drépt'a tronului.

Literatura și arte.

* * (*„Amiculu poporului“*), calindariu pe anulu 1870 de V. Romanu a esitu de sub tipariu și conține: Continuarea istoriei Ardélului; — Continuarea inventaturiloru agronomice; — Magi'a și Magii (de Dr. Marienescu); — Biseric'a și scól'a romana din Lipov'a (cu ilustratiune); — Calindariulu preste totu și în deosebi la noi (de Dr. Marienescu); — Turnu rosii (cu ilustratiune); — Déca fumâmu tutunu, sê-lu scimu și cultivâ (de prof. Busitia); — Ce a patitu sanctatea pe pamentu; — Gasece cretie (cu ilustratiune); — Poporatiunea monarchiei austriace dupa nationalitâti; — Doue documente antice romane; — Omenii grosi și slabi; — Poesii, varietâti etc. cu mai multe alte ilustratiuni. Pentru procurarea acestui calindariu doritorii se voru adresâ: „Câtra tipografi'a S. Filtsch (W. Krafft) în Sibiiu.“ — Pretiulu unui esemplariu 50 cr. tramisu francatu pre posta 56 cr.

Din strainetate.

△ (*Renan.*) În tóta lumea literaria e cunoscutu numele acestui barbati și scriitoriu vestitu, care a scrisu despre Mantuitoriulu nostru, ér acum mai de aprópe, despre viéti'a apostoliloru. — Dinsulu dîlele trecute a avutu o neplacere. Fu insielatu în speranti'a sa. — Cu mórtea lui St. Beuve a devenitu vacantu unu postu de colaboratoru la diuariulu „Journal des Savantes.“ Acestu postu e pretiosu nu numai pentru plat'a de trei mii de franci pe anu, ci și pentru onórea ce se da celuia, care ocupa acelu postu. Renan inca a concursu pentru acelu postu, și eră mai siguru, câ elu va fi denumitu. — Comitétulu, compusu din câti va membrii ai academieii a acordatu acelu postu lui Saint-Marc Girardin, ér Renanu fu delaturatu. Se vorbesce, câ pre Renanu numai pentru aceea l'au reiciatu, pentru câ în diuariulu „Revue des deux Mondes“ a laudatu pré multu a două imperati'a. — Totu Parisulu vorbesce despre acést'a delaturare, ér multi sunt de parere, câ Renan éra va fi numitu profesorulu la Colége de France, unde a mai fostu odata profesorulu.

△ (*Unu deputatu din Prusi'a.*) dîlele trecute între altele dîse urmatóriele: „Domniloru! crede-ti-mi, câ nici ideia n'aveti, câtu de tardû se cóce mintea omu-

lui.“ — Pe semne dlu acela a vorbitu dupa esperintiele sale.

△ (*Regele Italiei și preotii.*) Dvóstre on. cetitórie ati cetitu, câ regele Italiei nu de multu a fostu morbosu. Audîndu de ast'a preotii din Turinu, se svatuira și decisera unanimu, câ ori care dintre ei va fi chiamatu, sê cuminece pre morbosulu rege, déca dinsulu nu va promite și nu va da în scrisu: „câ ordinatiunile sale date contra preotiloru le retrage“ atunci sê nu faca distingere între dinsulu și ori care poporeanu — prin urmare sê-i denege impartasîrea santelor daruri. Asié dara regele se vedîu constrinsu a abdîce de bunurile luate de la preoti; — dar pre câtu fu de morbosu — nu s'a lasatu a fi sedusu. „Fric'a iadului“ nu l'a clatinatu în credinti'a și detorinti'a sa catra supusii sei. În fine preotulu, vedîndu, câ cu de acele nu-o sê duca la cale, i-a datu maslulu, fara ca sê se póta ajunge scopulu. Regele contra nenumeratelor amenintiâri, — din partea santiloru parinti — traiesce și adi. Credu câ se va ingrigi, ca acelu preotu sê nu faca mari naintâri.

△ (*Domniótór'a Cristin'a Nilson*) placut'a actritia de la teatrulu de opera din Paris, dîlele trecute capetâ unu donu curiosu de la contele Dubinski. Acestu donu e unu manuscriptu vechiu, scrisu de unu episcopu Goth cu litere de argintu, și care manuscriptu mai nainte a fostu proprietatea reginei Cristin'a. Regin'a inca a capetatu acelu manuscriptu ca donu de la cont. Königs-mark, pe timpulu candu s'a ocupatu Prag'a.

△ (*In Americ'a*) de unu timpu se póta multu perulu falsu, — se întielege câ numai din partea damedloru. — Acést'a moda apoi a avutu acelu resultatu, câ vucelile devenira peste mesura scumpe. Friserii toti se inavutiescu de minune. — Dar si ei si-au contrarii loru. Vomu enerâ unu faptu ce avu locu în New-York. — Dîlele trecute o dómn'a fiindu fôrte morbosâ, medicii i consultara sê-i taie perulu, dar pe câtu s'a poté de scurtu. — Morbos'a a ascultat, si a lasatu sê-i taie perulu. — Barbatulu s'a folositu de acést'a ocaziune, și a publicatu prin foi câ dinsulu are o chica fôrte frumosâ si câ e gata s'o venda la care i-a da siepte-dieci și cinci de dolari. Perulu e de patru-dieci de policari de lungu, ce e raritate. — Barbatii din Europ'a inca nu sunt asié de practici în astfelu de comerciulu, dar credu câ nici femeiloru europene nu li-ar placé, sê aiba astfelu de barbati.

△ (*Cadavrulu betranului Kinck*) s'a aflatu. Ucigatoriulu de la Pantinu dupa mai multe cercetâri a spusu unde a ucisu pre betranulu Kinck. Indata tramisera unu comisariu ca sê caute între Watwiller și Staffelfelden aprópe de cetatea Herrenfluch. Inse numai dupa a două cercare i aflara cadavrulu, datu deja tare spre putredîre, și numai de pe vestiminte lu-cunoscura. Dupa cum ni spune diuariulu „Gaulois“ cu ocaziunea desgrupârii cadavrului lui Kinck saporitiu mai descoperira unu cadavru astupatu cu pietre, încâtu numai pitiórele i se vedeau, și eră inceputu de corbi. — Acést'a impregiurare servesce de cauza, ca pertractorea sê se mai amane pana la finea lunei séu pre anulu venitoriu.

△ (*Juratii englesi.*) O scena comica a avutu locu decurendu la tribunalulu din Wales. — Unu cutare Peyton fu acusat de crima de lese majestare. Candu presiedintele, dupa datina, i-a pusu întrebarea, câ recunosce-si pecatulu? acusatulu respunse „da“, dar totu de odata s'a rogatu de judecatori, ca sê fîa induratori câtra dinsulu. Juratii se indepartara, și dupa câte-va minute de consultare se rentornara cu acelu resultatu,

câ „acusatul nu e vinovat.“ — Ve poteti inchipui, câtu de multu se minunara cei de fatia. „Domniloru jurati! — dîse presiedintele; n'ati auditu, câ insu-s' acusatulu si-a marturisitu pecatulu, si totu si lu-dechiarati de nevinovat?“ „Domnule presiedinte! — respunse unulu dintre jurati — noi cunoscemu pre Peyton de candu a fostu copilu, dinsulu e unulu din ômenii cei mai minciosi“

Felurite.

△ (*Maxime si reflexiuni de Heine*) Intre opurile remase de Heine si publicate numai acum, (unu decenia si diumetate dupa mórtea lui) sunt si câte-va sute de aforisme de la dinsulu, cu titlulu „Maxime si reflexiuni.“ Aceste sunt multu frumóse si pretióse, pentru aceea ne luâmu voia, a face o placere on. nôstre cetitôrie publicandu si noi câte-va din ele. — Cugetulu e natur'a invisibila, si natur'a e cugetu visibilu. — Ruinele numai atunci le potemu apretiu dîca si noi amu devenitu atari. — Anim'a omenésca e mai mare decâtu piramidele, decâtu Himalai'a, decâtu toti codrii si tóte marile; e mai sublima, de câtu sórele, lun'a si stelele; — in amorulu seu e fara margini, ca insusi Domnedieu. — Intru adeveru nu pricepu, pentru ce potu traí atât'a domnitorii nostri; se temu a mori, se temu câ voru conveni in cea-l-alta lume cu Napeleonu. — Scrietoriulu de drame e laudatu, ca unulu, care e in stare sê ne stórca si lacrima din ochi. La ast'a se pricepe si nimeric' a de cépa, asié dara se potu impartí pre gloria. — Jidanii, dîca sunt buni, su-mai buni, dar dîca sunt rei, cu multu sunt mai rei, decâtu crestini. Totu insulu care s'a inoratu, e ca unu doge, care se casetoresce cu marea Adriatica; nu scia, ce ié, ce zace in internulu ei: tesauze, margele, balauri séu fortune necunoscuta? — Daguerreotypi'a e una critica stralucita contra asertiunii false, câ artea ar fi imitarea naturei. Insusi natur'a ne dá dovêda viua despre aceea, câtu de pucinu se pricepe la arte, si câtu e de démna de compatimitu, candu se dá spre arte.

△ (*Esperinti'a unui jude*) Dlu B... ca jude, avendu odata mai multe afaceri in satulu Dayton, din Georgi'a, si-a dusu si soci'a cu sine, si s'a incortelatu la unulu dintre rudeniele sale de acolo. Dupa cina dlu B..., care altu cum erá unu omu fôrte de tréba si onestu, — a mersu pucintelu la crism'a din satu, la vr'unu pocalu de whisky. Crismariulu se numiá Stewitt. Candu intrá dlu jude, sal'a erá plina de óspeti, advocati, notari si alti. — Se intielege, câ dlu B... fu primitu cu multa bacuria si dupa intrarea lui societatea se facu mai viala si petrecerea a duratu pana tardiu. La despartíre, unu advocatu tineru veni la aceea idea ca sê ascunda câte-va linguri de argintu in busunariulu dlui jude. — Alta dî, candu dlu B... cautá in buzunari, a observatu cu mirare câ la elu sunt nescie objecte straine. Apoi si-a duse aminte, câ nóptea candu s'a rentornatu — erá cam togmitu... — „Dómne, tu socia — dîse judele, — mi se pare, câ eu a séra am furatu nescie linguri.“ — „Ada sê vedu — i dîse soci'a — intru adeveru semnele spunu, câ sunt a lui Stewitt.“ „Asié dara, câ am fostu cam confusu a séra dupa ce am venitu de acolo?“ intrebá dlu B... „Ca totu-de un'a, candu petreci sér'a cu cole-

gii tei“ — fu respunsulu. — „Acum sciu tóte — dîse elu — crismariulu Stewitt are o beutura fôrte rea. Inse nu am presupusu, ca aceea beutura sê me prefaca aplicabilu la furtu.“ Lingurile se trimisera proprietariulu de mai nainte, si dlu jude mai câ a si uitatu de ele. — Mai tardiu cu câte-va dîle avea se judece unu furtu. — Hotiulu se escusá, dicendu câ a fostu beatu. „Si unde te-ai imbetatu?“ lu-intrebá dlu jude B... „La Stewitt; acolo am beutu pré multu Whisky.“ Dlu jude aducendu si aminte câ si dni'a lui de aceea beutura s'a indemnatu la furatu, — a absolvatu pre hotiu. — Dlu jude crede si acuma, câ esperinti'a lui a fostu fôrte basata.

Gâcitura numerica

De Corneli'a Vulcanu.

5. 12. 16. 15. 24. Fara ast'a nu-i viétia.
 17. 24. 12. 9. Te-a portatu adesu pre bratic;
 4. 14. 6. 3. 18. Taia, rumpe si omóra;
 10. 22. 23. 24. Peste munti si riuri sbóra;
 19. 22. 15. 24. Numai pre ceriu e-alu seu locu;
 8. 11. 12. 20. 5. Pómele atunci se cocu;
 2. 24. 13. 18. E regin'a stateloru;
 7. 21. 3. 4. 1. 24. Locuinti'a dieiloru.
 1 - 24. E alés'a alesului,
 Iubit'a Romanului.

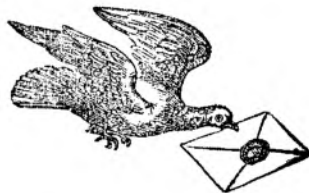
Deslegarea gâciturei de siacu din nr. 44.

Destéptate romane din somnulu celu de mórte,
 In care te-adancira barbari de tirani;
 Acum ori nici odata croiesce-ti alta sórte,
 La care sê se inchine si crudii tei dusmani!

Andrieu Muresianu 1861.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele Luis'a Murgu n. Balcu, Teresi'a Popu n. Popu, Teresi'a Tinc'a n. Popdanu, Iuli'a Marchisiu n. Vultur, Iulian'a Popu, Paulin'a Pelle, Hersili'a Magdu, Mari'a Carpinisianu, Dragin'a Ciorogoriu, Mari'a Brasiovanu, Victori'a Bardosi; si de la domnii Mihaiu Tinc'a, Dimitriu Popu, Iosifu Popu, Teodoru Lutiai, I. Munteanu, Constantinu Ungureanu, Petru Sporea, Ilie Sporea, A. Frumosu, Georgiu Selagianu, Petru Muresianu.

Post'a Redactiunii.

Dlu Vaslu in Beiusiu. Aceptá mu respunsu grabnicu la epistolele tramise.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tiparulu lui Aléandru Kocsi in Pest'a, Pesti'a Pesciloru, Nr. 9.